

A U É

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI AVUI. DISSABTE, 7 DE MARÇ DE 1998

Era casa deth Senhor d'Arròs alotjarà er Archiu Istoric d'Aran

UAB
CEDOO
DIPÒSIT
E. Giral

*Ena bastissa i anarà plaçada era Sedença de recepcions
politiques deth Conselh e eth Centre d'estudis der aranés*

Silvia Puértolas
Arròs

Era casa deth Senhor d'Arròs serà ben lèu era naua Sedença de recepcions d'autoritats politicas deth Conselh Generau d'Aran atau coma era bastissa qu'amassarà er Archiu Istoric dera Val d'Aran e Centre d'estudis der aranés. En aguest Archiu se i poirà trapar documentacion cedida tant pes administracions publicas coma per personas particulars.

Es òbres de remodelacion d'aguest projècte sigueren adjudicades ara empresa COMAPA S.A per un totau de 86 milions de pessetes. Aguesti sòs, entara realizacion dera òbra, s'artenheren a trauèrs der Objectiu 5B deth programa FEDER (Fondo Europeo de Desarrollo Regional), -qu'a aportat 36 milions e miei de pessetes- e era Direccion Generau de Patrimòni deth Departament de Cultura dera Generalitat de Catalonha damb ua aportacion de 50 milions de pessetes.

Camin de dus segles d'istòria

Eth projècte dera casa, contemple era totau rehabilitacion dera estructura deth tet, des façades e es espacis interiors atau coma es exteriors. Tanpòc mancarà en nau edifici eth condicionament deth pati principau, en tot estructurar es accèssi, damb era precision d'ues plataformes de lheuut verticau e un traçat de rampes entàs disminuïts.

Ena naua distribucion s'a mantengut era nau centru coma airau d'accès e distribucion dera casa. Serà en aguesta nau a on se compartiran es dus usatges proposats tara bastissa, de representacion deth Conselh Generau e Archiu Istoric. Era planta deth miei dera bastissa servirà de depòsit de documents, en tot qu'ena planta deth humarau se plaçaràn es espacis de consulta de documentacion atau coma era oficina de direccion deth Centre.

Era casa deth Senhor d'Arròs se bastic en an 1820, segontes se pòt veïr ena data

Era arquitectura dera casa s'a mantengut atau coma ère originàriament

SILVIA PUÉRTOLAS

mercada en ua inscripcion ena sua façada. Era gent d'Arròs conde qu'es pèires dera vielha bastissa s'auien portat des dera peirèra de Sant Beat (França), damb un parelh de bòs e un de vaques.

Era legenda qu'a anat de boca en boca, ditz qu'eth Senhor hec era casa perque l'ac demanèc era sua hemna, qu'è-

re hilha deth poble d'Arròs, e qu'en cada pilastra dera casa i hec enterrar ua dobleta d'aur.

Eth Senhor qu'auie negòcis en Barcelona, se dedicaue principaument ath bestiar e tanben as negòcis dera husta. Arribèc a èster plan important ja que dominèc part dera indústria deth papèr de Tolosa. Totun es pèstes deth bes-

tiar amendriren era sua fortuna enquia qu'er aur qu'auie se li acabèc.

Er ajuntament d'Arròs e Vila crompèc era casa en 1951 entà plaça-i er ajuntament e era escola que i demorèc enquiath cors 1973-1974. Ei des d'alavetz que se trape barrat aguest edifici, en quau sonque s'a het bèra òbra de

manteniment entà evitar que s'acabesse esfonsant.

Siguec en 1997 quan eth Conselh Generau d'Aran e era entitat Municipau descentralizada d'Arròs e Vila artenhien un acord de cession d'us der edifici. Dempús dera remodelacion era casa deth Senhor passarà a èster ua des més visitades dera Val d'Aran.

de land en land

ERA ENTREVISTA

“Era maxima satisfaccion coma Sindic a estat arténher naues competéncies”

SILVIA PUÉRTOLAS
VIELHA

Silvia Puértolas. Quini son es projectes de futur més immediats enes que se trabalhe des deth Conselh Generau.

Carlos Barrera. Nosati ja consideram de futur es projectes que se realisen enguan. Es més importants enes que se trabalhe son es òbres de restauracion dera Glèisa de Santa Maria d'Arties, e es darrèr trabalhs entara inauguracion der Archiu Istoric d'Aran. Tanpòc cau desbrembar es traspassi de competéncies que s'an assumit, coma pòt èster joenessa. Ei aci, a on se vò hèr ua actuacion, ja concreta en tot adaptar era aubèrja Matabòs de Les coma residéncia, durant eth cors docent, des alumnes que son ena escòla d'ostalaria. Tanben se vòlen recuperar es 6 refugis de montanha, entà hèr estades de grops, tà sajar de dinamisar eth parçan. A més, en mes de març, se començarà damb era adaptacion des competéncies artenhudes ath sistèma de foncionament deth Conselh. Tanben anaram en deuant per çò que hè as negociacions de d'autes.

S.P. Quines son es competéncies que se pòrien assumir de cara ar an 98?

C.B. Des deth Conselh se trabalhe entà assumir es de transpòrts, ensenhament, artesanía e continuar auançant enes negociacions de lèser e temps liure.

S.P. Guardam en darrer en tot sajar de hèr ua lectura des transferéncies que s'artenheren en 1997 coma torisme, joenessa, e profitaments forestaus. Quina lectura se'n pòirie hèr deth trabalh desvolopat ath respècte.

C.B. Des que s'assumiren en 1997, era que ja a entrat en plena vigéncia ei era de torisme damb era promocion e senhalisacion. A més en aguesta transferéncia s'a articulad era participacion deth sector damb es comissions de trabalh deth Conselh Assessor de torisme e era futura creacion de

SILVIA PUÉRTOLAS

"Torisme Val d'Aran".

Per çò que hè referéncia as profitaments forestaus, era gestion deth personau ja depen deth Conselh. Serà a compdar deth primèr trimessadèr d'enguan quan ja se disposarà de tota era imatge corporatiua e a partir d'aci se començarà a trabalhar ath cent per cent. Per çò que hè a joenessa, ère pendent dera reglamentacion entara creacion d'ua empresa entara gestion des aubèrges, per tant passarà a èster efectiu en aguesti tres primèr mes der an.

S.P. Quines son es problemàtiques as què s'a de cercar ua rapida solucion.

C.B. I a dus problèms estructuraus basics e fundamentaus as que s'a de cercar ua rapida solucion: Era ampliacion der estudi e dera residéncia geriàtrica. Ath laguens dera delegacion de gestion, qu' auem assumit en matèria de Benestar Social, existís ua comision de seguiment que serà era que pressionarà fòrt entà qu'era ampliacion dera residéncia passe a èster prioritària. Nosati volem qu'era residéncia geriàtrica, e atau ac demostraram damb un estudi der envielhiment progressiu naturau, sigue ua òbra

de realizacion immediata.

Per tant en aguesti moments es dues actuacions en matèria d'infrastructures qu'era Generalitat aurie de contemplar coma prioritàries ena comarca per mancaça estructural, son era ampliacion d'aguesti dus centres.

S.P. Ua auta des preocupacions ara què sembla que s'a trapat ua solucion ei eth tèma dera recuelhuda e incineracion de lurdères...

C.B. Açò ja ei en un grad de solucion plan elevat, gràcies as 150 milions de pessetes de subvencion que s'artenheren dera Conselleria de Mieï Ambient, qu'amassa damb es tres veïculs d'arremassada, damb era optimizacion dera planta incineradora e damb era construccion dera planta de transferéncies, en tot compdar damb ua inversion que harà enguan eth Conselh de 25 milions de pessetes entà bastir casetes a on anaràn plaçats es contenidors de lurdères, pensam qu'aguest problèma ena ja demore atau coma molt resolut.

S.P. Era Institucion trabalhe fòrça en ambit deth foment en ensenhament der aranés. Açò da a entèner qu'ei era base entara conservacion dera entitat pròpia deth

país?

C.B. Nosati entenem que tot çò que sigue actuacions que definisquen era identitat pròpia, coma era lengua o era conservacion deth nòste auviatge, ei eth Conselh qu'a de sajar eth maxim consens de totes es fòrças politiquas en aguestes dues linhas. Eth tèma der aranés va més enlà en tot cercar era complicitat deth pòble, qu'ei qui a de colaborar e qui determine en quina direccion an d'anar encaminades es accions deth Conselh. Ei per çò que s'a creat eth Conselh social der aranés, un organ consultiu, en quau i sòn representades totes es fòrças socials.

S.P. Eth consens de toti es ajuntaments aranesi sus era continuitat deth programa Life, pòirie dar ua solucion ath respècte?

C.B. Eth tèma der os le venguem patint des de hèr dus ans. Es conferéncies qu'organisèc hè pòc era Universitat de Lhèida, ja an estat eth detonant entà qu'eth país age auut de díder pro. Ei bon qu'eth programa age dat tot çò que podie dar de si, damb es equivocacions que s'an cometut ua darrèr de ua auta, e que ara fin an portat a convocar ua a masada deth Conselh damb es

PERFIL

Carlos Barrera Sánchez se presentèc enes listes de Convergència Democràtica aranesa (CDA) entàs eleccions de junh de 1995. Ei des d'alavetz qu'aucepe eth cargue de Sindic deth Conselh Generau, màxima institucion política dera Val d'Aran.

Aguesta non ei era primera experiéncia que li vincule ath mon dera politica. Carlos Barrera siguec tanben còsso der Ajuntament de Vielha, pendent quate ans. Entrèc en ajuntament enes primèras eleccions democraticas er an 1976. Alavetz se presentèc enes listes coma independent.

alcaldes aranesi. Ei atau qu'un viatge s'agen prononciat toti, includith eth Conselh, haram arribar es resultats ara Generalitat, ath Govern centrau e a Brussèlles. Aguesta situacion mos permet díder qu'eth programa non ei viable sense dialòg e era Val d'Aran ei qui més a de díder sus era sua continuitat, e ei damb aguest informe qu'ac diderà de forma oficial.

S.P. Quin balanç se pòirie hèr des dus ans e mieï coma Síndic?

C.B. Era maxima satisfaccion ena a estat poder arténher naues competéncies e poder arribar a un nivèu de governabilitat deth país sense crispacion, e veïr qu'era Val d'Aran a capacitat entà governar enes matèries que auem artenhut. Auem es idies fòrça clares de çò que volem entath futur e èm premanid entà assumir nauvi traspassi. Des dus ans e mieï ençà, des visites que auem hèt tara Generalitat de Catalonha, trobam un nau ambient de més credibilitat enes prepauses. Pensi que toti son plan convençudi de que des dera Val d'Aran sabem quin ei eth nòste futur a un cuert e long tèrme.

JAUME VILALTA
President
CRISTINA COLL HUIX
Directora general

VICENT SANCHIS
Director
LLUÍS MARTÍNEZ
Subdirector
Redacció:
SILVIA PUÉRTOLAS

Màrqueting i Comunicació
CANDI CASADENONT
Producció tècnica:
JORDI PELÀEZ
Publicitat:
ALBERT BORRÀS
JORDI RIBES

Centralita
Publicitat
Subscriptors
Distribució

Tel.: 316 39 00 - Fax: 316 39 36
Tel.: 316 39 23 - Fax: 316 39 25
Tel.: 316 39 44 - Fax: 316 39 15
Tel.: 316 39 16 - Fax: 316 39 15

Consell de Cent, 425 - 08009 Barcelona

Telèfons a la Vall d'Aran
Redacció: 909 30 92 02
Publicitat: 908 69 29 50
DI: B20.249-1976
DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD

opinion

E D I T O R I A U

En aranés

Des d'aguest dissabte, cada setmana, es nòsti lectors poderàn trobar en AVUI un quadèrn damb informacion dedicada integrament ara Val d'Aran. Ara sua gent e ara sua realitat. Informacion politica, sociau, culturau e economica, en aranés, que non auem volut restringir a ua edicion limitada ad aguest territòri damb ua lengua e ua cultura pròpies. An estat fòrça es votz que, des dera Val d'Aran, s'an lheuut pendent es dues darrères decades entà demanar as auti catalans eth madeish respècte qu'eri exigissen as poders der Estat respècte ara sua pròpia manèra d'entèner e comunicar era realitat. Eth gòvern e eth Parlament de Catalonha a anat propiciant ua normatiua legau qu'a permetut qu'era Val recuperèsse quauques des sues institucions istoriques -com ara eth Conselh Generau- e que les aumplisque damb transferéncias graduas.

Qu'eth sòn idioma s'incorporèsse ar ensenhament des de 1984. Quauqui uns s'an queishat qu'eth procès ei massa lent, mès, en tot cas, servís entà qu'eth pòble aranés se reconeishet eth madeish, tà que non desapareishe com temien es mès critics. Per açò aguest diari distribuïrà er AUÉ (AVUI en aranés) per tota Catalonha. Pr'amor que cau qu'es catalans entenen aguesta diferéncia que vò mantí-se viu e fòrta. E era unica manèra d'entené-la ei coneishé-la atau coma ei, sense es filters qu'a anat impausant era vision excessivament toristizada dera Val. Aguestes planes includiràn, tanben, referéncias ath marc generau -lingüistic e culturau- a on se mò er aranés, qu'ei ua varietat deth gascon, ua des branques que constituïssen er occitan. Aguesta apertinença ei científicament indiscutibla, mès an d'èster es aranesi es que decidisquem quini junhents vòlen mantier en futur damb un país -Occitània- e un espai lingüistic que se voluden entre es precarietats impausades per ua des assimilacions culturaus mès dramaticament eficaces de tota era istòria europèa. AUÉ preten èster un miralh interpretatiu -limitat, coma en son toti, mès ambiciós- dera realitat aranesa. E ja ei des d'ara madeish, ua des iniciatives informatives mès importants en lengua occitana.

Salutacion deth President dera Generalitat

Ath long de fòrça segles era Val d'Aran a conservat era sua identitat, junhuda ath Principat de Catalonha, tot e qu'en bèri periòdes a estat jos eth domeni de França. Mès cau díder qu'es junhs entre catalans e aranesi an estat e son fòrça estrets ath long des segles.

Enes darrères ans i a agut un moviment renauit d'interès peth mon aranés. Eth doctor Joan Coromines publicuèt ara fin era sua tèsi doctorau sus era lengua dera Val e era Generalitat de Catalonha a reconeishut e restablit es institucions pròpies des aranesi. Ath viatge s'a publicat ua normatiua lingüistica entara lengua pròpia dera Val d'Aran e i a ua autentica renaishençadera literatura aranesa qu'artenh tanben es libres entàs mainatges. Voi rebrembar acitau qu'un aranés illustre, Jusèp Ma. Espanha Cirat, siguec conselhèr dera Mancomunitat e dera Generalitat en uns des periòdes en qué demostrèt es sues qualitats d'òme de govèrn.

Felicitati eth diari "Avui" per aguesta iniciatiua de hèr ues planes setmanaus en aranés que serviràn, sense dubte, entara normalisacion lingüistica e literària.

Jordi Pujol

Pònt de comunicacion

Eth debat lingüistic aucupe de mès en mès planes des nòsti diaris e espacis enes mieis de comunicacion. Era imatge de qu'existís un enfrontament e de que pòt produïse ua ruptura ei de dia en dia patenta. Era iniciatiua AUÉ ven a higèsse ath sector des que pensam que cau protegir es peculiaritats lingüistiques per petites que siguen e que mos alineam enfront des que voleriem un uniformisme fonamentat massa soent en dificultats e problèmas personaus.

Er aranés, varietat occitana fòrtament personalizada, se beneficiè des actuacions administratiues entath catalan e dera sensibilitat generau que se viu en Catalonha pera proteccion dera minoria lingüistica. I a, totun, un aspecte que dificulte fòrça era sua promocion e

un espaci mès ampli de recuperacion: s'es catalans, toti es catalans sensibles ath mantieniment dera sua lengua e dera sua identitat coneishessen damb mès detalh e rebrembessen mès soent era particularitat aranesa, es aires favorables as besonhs ara identitat aranesa en gesserien amplament beneficiats. Ei en Catalonha a on trobam e a on trobaram mès sintonia entà possar actuacions a favor dera proteccion dera nòsta lengua, que coma era catalana, ei d'ua forma accelerada remplaçada peth castelhan, au mens enes sòns usi abituaus.

Ei atau qu'ath delà de hèr un servici as molti aranesi, que desplaçats per fòrça endrets de Catalonha, seguissen rebrembant eth sòn país e elegiant era sua lengua, damb

aguest AUÉ qu'auetz enes mans arribam tanben a que se mos coneishque e a que es estudiòs e encuriòsits agen ua relacion damb era nòsta lengua.

Damb aguesta publicacion artenheram a qu'er aranés entre en segle XXI dera man deth catalan en un miei de comunicacion que represente, sense dubte, era publicacion periodica en Occitan mès importanta dera istòria.

En tot impolsar aguesta publicacion s'artenh qu'era Val d'Aran e era sua particular manèra d'entèner era lengua pròpia camine ena línia d'èster un pònt de comunicacion entre Catalonha e Occitània, tament coma n'a estat en diuèrses ocasions dera istòria.

Es occitans an en Catalonha tot un mon d'esperances en procès de

redescobrimet e de recuperacion dera sua identitat. Es catalans an en Occitània aqueth territòri abandonat ath jacobinisme, besson de lengua e de cultura pròpia qu'un dia per rasons de caractèr economic e culturau retrobaràn e ath qu'an de redescobrir.

Aué, damb era iniciatiua AUÉ, ua pèira importanta e fundamentau d'aguest pònt damb arraïcs ena Val d'Aran, s'a podut bastir. Aué caminaram des deth reconeishement a toti es qu'an hèt possibla aguesta accion damb era esperança de qu'age molta vida.

Jusèp Loïs Sans Socasau
Coordinador dera Oficina de
Foment e Ensenhament der Aranés
deth Conselh Generau d'Aran.

Conselh e ajuntaments apraiaràn pistes forestaus e cabanes de montanha

Sílvia Puèrtolas
VIELHA

Es cabanes de Nauta Montanha, propietat des ajuntaments aranesi, pòrien èster profitades tant peth torisme coma peth bestiar.

Eth Conselh Generau d'Aran signarà diuèrsi convènis damb ajuntaments aranesi damb era intencion d'amiar a tèrme er apraiament de pistes forestaus e cabanes de nauta montanha.

Ei atau qu'era maxima institucion aranesa sajarà de recuperar es cabanes que se hègen a servir pes pastors - ath torn d'un centenat - e que son propietat des ajuntaments e qu'en quauqui cassi se trapen des hètes.

Tot e qu'eth Conselh s'amassarà damb cada ajuntament per separat, se partirà d'un convèni matritz entà toti, mès en cada cas estudiarà eth nivèu de collabora-

Cabana de Mogueta en terme municipau de Mont

cion economica qu'aurà de hèr era institucion, entà sajar de recuperar eth major nombre possible de cabanes.

Profitament toristic

Maugrat qu'era finalitat d'aguestes cabanes a estat enquiath moment entà us deth bestiar, tanben se pòirie cercar un profitament toristic, ja que un còp apraiades servirien entad aqueri excursionistes qu'agen de passar bèth ser ena montanha.

Ua auta des finalitats entath profitament d'aguestes

cabanes passarie pera creacion de circuits de montanha qu'ara ora potenciarién eth senderisme ena Val d'Aran. Es cabanes servirien atau de punt d'arturada des excursionistes que passen per aqueri circuits.

Aguestes cabanes aurién ues caracteristiques comunes, coma pòirie èster eth mobiliari, qu'en cap de cas serie de husta o es humenges que se harien de hèr, entà sajar d'evitar que se mauemetessen en pòc de temps.

SALARDU

Naut Aran, eth prumèr ajuntament que ditz "non" ath Life

Er ajuntament deth Naut Aran a estat eth prumèr, qu'amassat en session plenària s'a prononciat en contra dera preséncia des ossi enes montanhes deth sòn municipi. Aguest acòrd se prenec dempús qu'eth Conselh Generau convoquésse en mes de hereuèr a toti es ajuntaments entà demanà-les que se prononciessen sus era continuitat deth programa Life. A mès deth Naut Aran, Vilamòs tanben se prononciaue era setmana passada en contra deth programa.

Es auti ajuntaments e pedanies dera Val d'Aran pòrien portar a plen ath long deth mes de març aguesta question qu'a de servir entà consensuar ua postura comuna sus aguest ahèr.

Un viatge s'agen prononciat era rèsta d'ajuntaments, tanben ac harà eth Conselh Generau que serà eth que harà arribar ara Conselheria d'Agricultura, Ramaderia e pesca dera Generalitat un informe damb es postures prenudes per toti. Er informe tanben se trasladrà ath Govèrn Centrau e ara Union Europèa.

Er ajuntament deth Naut Aran refusèc era continuitat deth programa Life ja que segontes eth sòn alcalde, Victor Leon, era preséncia des ossi ei incompatibla damb er actuau regim ramader dera Val d'Aran.

agenda

Aué, en Café-Teatre Saxo-Blu a compdar des 24.00 ores actuacion deth grop basc Tapia & Laturia. Musica tradicionau e populara.

Entàs 9.30 ores deth maitin se darà era gessuda ena còta 2.500 de Baqueira Beret as participaires ena V Edicion de "Era Baishada"

Ena Sala polivalenta de Salardú entàs 23.00 ores se harà era entrèga de prèmis. Dempús actuacion deth grop "Refrescos".

servicis

Ajuntament Vielha . 64 00 18
Alsina Graells . (93) 265 65 92
Averies lum 64 01 53
Conselh Generau 64 18 01
Espitau Val d'Aran .. 64 00 06
Guardia Civil 64 00 05
Farmàcies Vielha 64 25 85
..... 64.23.46
Farmàcia Bossòst 64 82 19
Farmàcia Les 64 72 44
Farmàcia Baqueira .. 64 44 62
Farmàcia Arties 64.43 46
Inform.e torisme 64 01 10
Mòssos d'Esquadra ... 64 20 44
Pompièrs d'Aran 64 00 80

normes

com liéger er aranés

a : se pronóncie com en castelhan [a] : **parlar**. En posicion atona ath deuant de pausa, a un son variable semblant ath de [ɔ] : **pòrta** [pɔrtə]

è : damb accent grèu se pronóncie e dubèrt [e], com en catalan o en francés:

hèsta (festa), **vedèra** (vedella)

e, é : se pronóncie e barrat [e] com en catalan occidentau:

cede (pesol), **francés**

-damb accent grèu se pronóncie "o" dubèrt [ɔ] com en catalan :

òme (home), **vòste** (vostre)

o, ó : se pronóncie com era u deth catalan e castelhan [u]

toti (tots), **Benós**

u, ú : se pronóncie com u en francés : [y] :

blu (blau), **dempús** (després), **Salardú**

u en posicion de diftong se pronóncie com en castelhan o catalan [uj] :

mau (mal), **huc** (foc)

lh : se pronóncie com ll deth catalan o castelhan [λ] :

Vielha, **lhet** (llet)

Era Associacion "TUCA DUBÈRTA" s'amassèc dimèrcles damb er alcalde de Vielha Jusèp Calbetó. Ena reunion Calbetó accedí ara peticion d'aguesta associacion que demanaue era creacion d'ua comission especiau mixta, qu'aurà coma finalitat aportar solucions entà hèr viabla era reobertura dera Estacion d'esqui de Tuca. Aguesta comission, que se constituirà ath long dera setmana que ben, serà formada per representants tant der ajuntament de Vielha coma per membres de "TUCA DUBÈRTA". Era associacion, que ja arrenh es 400 persones, se constituí damb era finalitat de recuperar aguesta estacion d'esqui, plaçada en Betren, e cercar atau un reequilibri territorial.

miralhem-mos

Es prèmis Mn. Condò, un reconeixement as letres araneses

Silvia Puértolas
ARTIES

Es Prèmis literaris Mossèn Jusèp Condò Sambeat, des qué se celebrèc era ueitau edicion eth passat mes de hereuèr, marquèren era bona acceptacion e era difusion pera qué passe er aranés. Aguesta hèsta des letres araneses que cada an ei mès consolidada, auèc lòc ena Glèisa de Sant Joan d'Arties, damb plan assisténcia de public.

Era gent que s'amassèc en Arties podec veir era actuacion d'un grop de cinc joeni dera Escòla de Dança de Lhèida, abantes dera entrèga des prèmis as guardonats en un certamen ath que se presentèren ath torn de dues centes òbres.

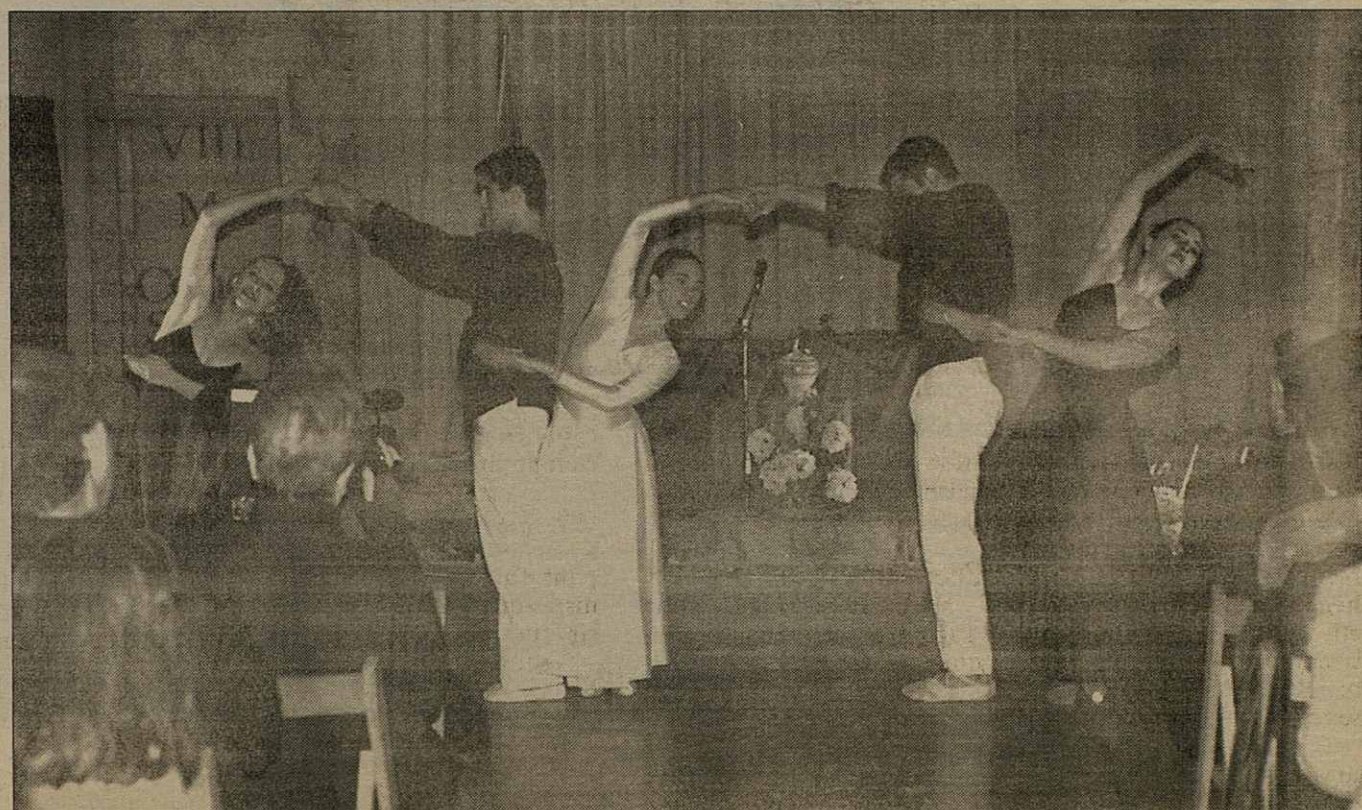
Aguesti prèmis literaris sigueren convocats un an mès pera Oficina de Foment e Ensenhament der aranés (OFEA), damb er objectiu de promocionar e difóner era lengua ath laguens deth mon dera literatura e sajar d'incentivar as joeni dera Val d'Aran en questions literàries en tot hèr servir er aranés.

Es òbres guanhadores passaràn a èster publicades enguan, coma en edicions anteriores, laguens dera colleccion Garona, dera editoriau Pagès Editors. Aguesta colleccion siguec creada en sòn moment damb era finalitat de dar a conèisher publicament trebalhs hèti en occitan o en quincevolha des sves variantes dialectaus.

Totun era rèsta des trebalhs tanpòc son desbrembats, ja que passen a èster propietat deth Conselh Generau e pòden èster consultats pera gent qu'age un interès espeçiau.

Categories

Entà sajar de motivar totes es d'edats es prèmis Mn. Condò se classifiquèren en diuerses categories. Ena des mès joeni era categoria "A" s'includiren es mainatges e mainades de 9 e 10 ans, ena "B" es de 11 e 12 ans, en tot qu' eth nivèu "C" anaue entre es 13 e es 15. Era categoria "D" ère dubèrta entàs gojats e gojates de 16 e 17 ans. Era darrera categoria, era "E", ère entàs participaires de 18 ans ensús.

Moment dera actuacion des dançaires dera escòla de Dança de Lhèida

SILVIA PUÉRTOLAS

Es premis dera edicion d'enguan

Per cò que hè referéncia as guanhadors d'enguan, en narracion deth nivèu "A" eth primèr prèmi siguec entà Clara Berdié damb era òbra "Era garça panaira" quedant coma finalista era òbra "Manuel, er explorador" de Sofia Gómez.

Ena categoria "B" era guanhadora siguec Berta Monge damb era òbra "Iuèrn aranés", en tot qu'era finalista siguec Ingrid Jaquet damb era òbra "Aventures en casa nòsta".

Marta Grau s'emportèt eth prèmi ena categoria "C" damb "Eth racisme", seguida dera finalista Patricia Garcia damb era òbra "Pau eth gra-paud".

Ena categoria "D" d'aguest apartat de narracion era guanhadora siguec Ana Cuito damb eth tema "Quinze d'agost". Eth prèmi en aguesta categoria siguec de 25.000 pessetes. Eth finalista, Vincenç Ribiera, s'emportèt 20.000 pessetes pera òbra "Prospèr o l'educació rugbistica".

Ena maxima categoria era "E", en apartat de narracion, deth certamen Mossèn Condò Sambeat, eth primèr prèmi de 40.000 pessetes se

l'emportèt Rosèr Faure damb "Epilòg" en tot qu'era finalista damb "Istòries ath cant deth huec" siguec Montse Moran.

En apartat de poesia, en tot començar pera categoria des mès joeni, eth guanhador siguec Tònho Barrau damb era òbra "Eth porcèth". Clara Berdié, guanhadora en narracion, quedèc en aguest apartat coma finalista damb "Eth Crist de Salar-dú".

Es òbres guanhadores d'aguesta edicion gesseràn, un an mès, publicades ena colleccion "Garona" de Pagès Editors. Era rèsta des trebalhs demoraràn en propietat deth Conselh Generau.

Ena categoria "B" eth primèr prèmi se l'emportèt Beatriz García Riart damb "Pic", era poesia "Arriu prim" de Daniel Delaurens siguec era finalista.

Per cò que hè referéncia ara categoria "C", Ruben Benet damb "Un planeta que cau valorar" guanhèc era edicion d'enguan en tot que Maria Menis damb "Quina diferència?" quedèc finalista.

Eth primèr prèmi ena categoria d'adults, era "D", damb 25.000 pessetes se l'emportèt Laurent Trantoul damb "Sa vida serà Blossa". Jan Loís La Garde siguec eth finalista damb "Quan partirà".

Tanpòc manquèc era participacion ena categoria "E" de poesia. Juan Miguel Porta damb "A on era lua plore" artenhèc eth maxim reconeixement peth jurat, en tot que Franc Bardou damb "La Nuèit Encara" siguèc eth segon prèmi.

Aguesta ueitau edicion des prèmis literaris Mossèn Condò Sambeat a deishat veir quauques promesas dera literatura aranesa, com ei eth cas de Clara Berdié, qu'ath delà d'èster finalista en apartat de poesia ena categoria "A" qu'includie as mainatges de 9 a 10 ans, artenhie eth primèr prèmi en apartat de narracion.

MOMBI
SURF
Tel: 973-64 50 81
e-mail: mombisurf@ciberastur.es

ESCOLA SNOWBOARD VAL D'ARAN
SALARDÚ
Tel/fax: 973-64 50 81
e-mail: mombisurf@ciberastur.es
BAQUEIRA
(costat farmàcia)
Tel.: 973-64 60 94

CÀMPING VERNEDA
OBERT A SETMANA SANTA
TELS. (973) 64 18 21 - 64 10 24 / FAX (973) 64 28 25 / 25537 PONT D'ARROS / VALL D'ARAN / ESPAÑA
e-mail: arau.oc@mx3.redestb.es

AREA
GESTIÓ IMMOBILIÀRIA
ADMINISTRACIÓ DE FINQUES
FCO. JAVIER BORDES CLAVERIA
CTRA. DE GAUSAC, 1. EDIFICI VAL D'ARAN, LOCAL 17 • 25530 VIELHA • TEL. (973) 64 10 73 • FAX (973) 64 10 73

Aran & Arte, s.l.
Ctra. de Gausac
(Edifici Val d'Aran)
25530 VIELHA (Lleida)
Tel. i Fax: 973-64 28 41
Rètols lluminosos
Senyalització d'obres
Retulació de vehicles
Creacions de neó
Disseny de logotips
Adhesius

ARAN SERVICE
IMMOBILIÀRIA I
SERVEIS GENERALS
C/ Aneto 6, 1r 3a - Tel. 973-64 17 28
25530 VIELHA (Lleida)

Eth romanica amagat

Josep Playà
BARCELONA

Er historic isolament dera Val d'Aran des autes comarques catalanes a provocat qu'encara aué contunhe eth desconishement de diuersi aspèctes deth sòn auiatge arquitectonic e artistic non sonque deth romanica senon deth preromanica e, tanben, d'èpòques anteriores, coma pòt èster era romana.

Aguest desconishement, qu'a provocat ua manca notabla d'estudis monografics, ei particularament sensible ena arquitectura civil e militar, maugrat que se coneishen emplaçaments anteriors ath segle XIII.

Era plan pòga documentacion conservada permet plaçar pòbles medieus abandonats e bastisses militars, mès es cataments amaiadi non an permetut auançar guaire en sòn coneishement exacte.

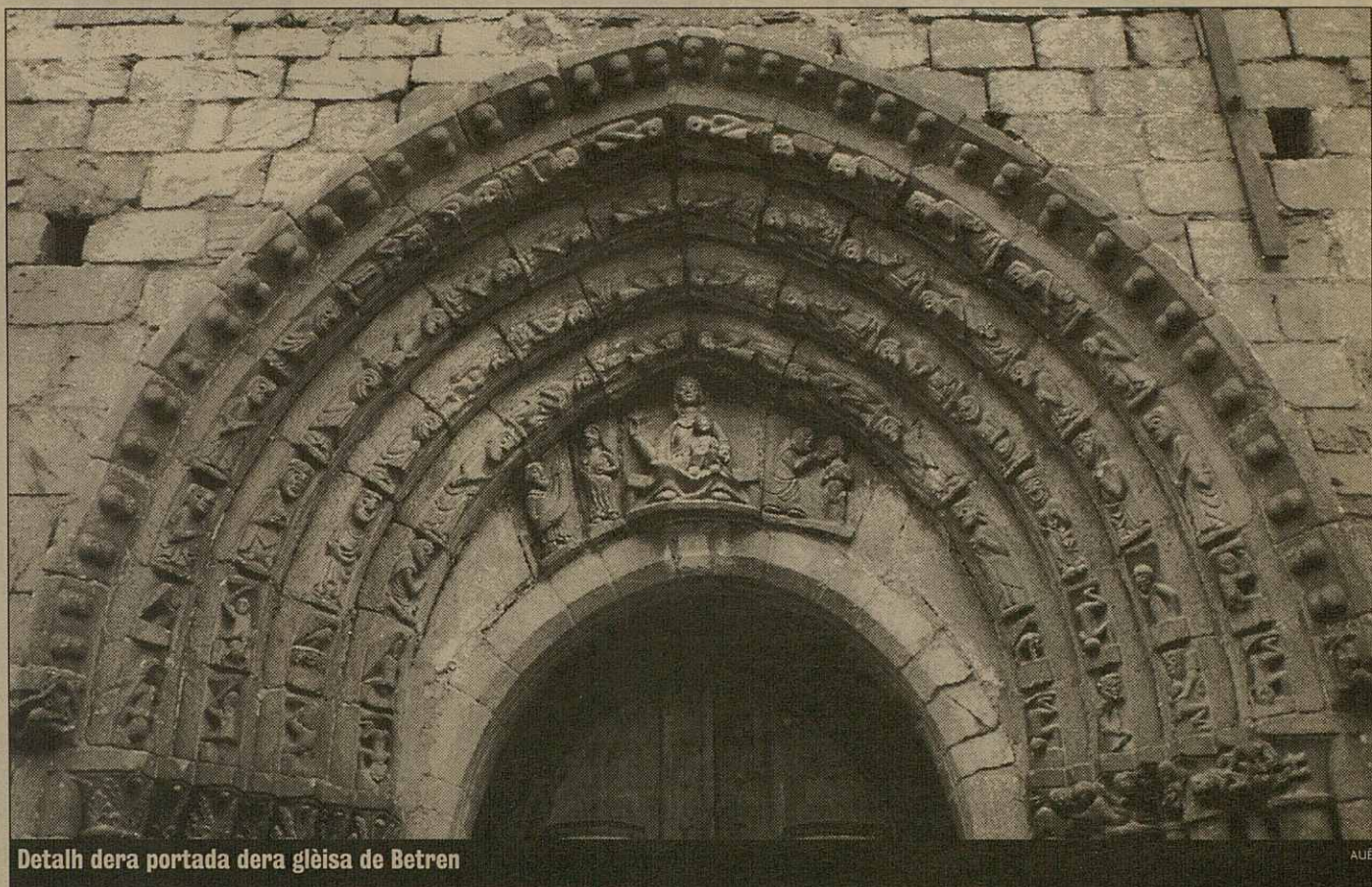
Laguens d'aguest apartat, es escassi rèstes deth castèth de Bossòst e deth castèth de Survelhança, dera què sonque se consèrve era base) en madeish pòble, son es exemples mès coneishuts d'aguesta arquitectura especifica.

En aquerò que hè ara arquitectura religiosa, non s'an trobat vestigis anteriors ath segle XI.

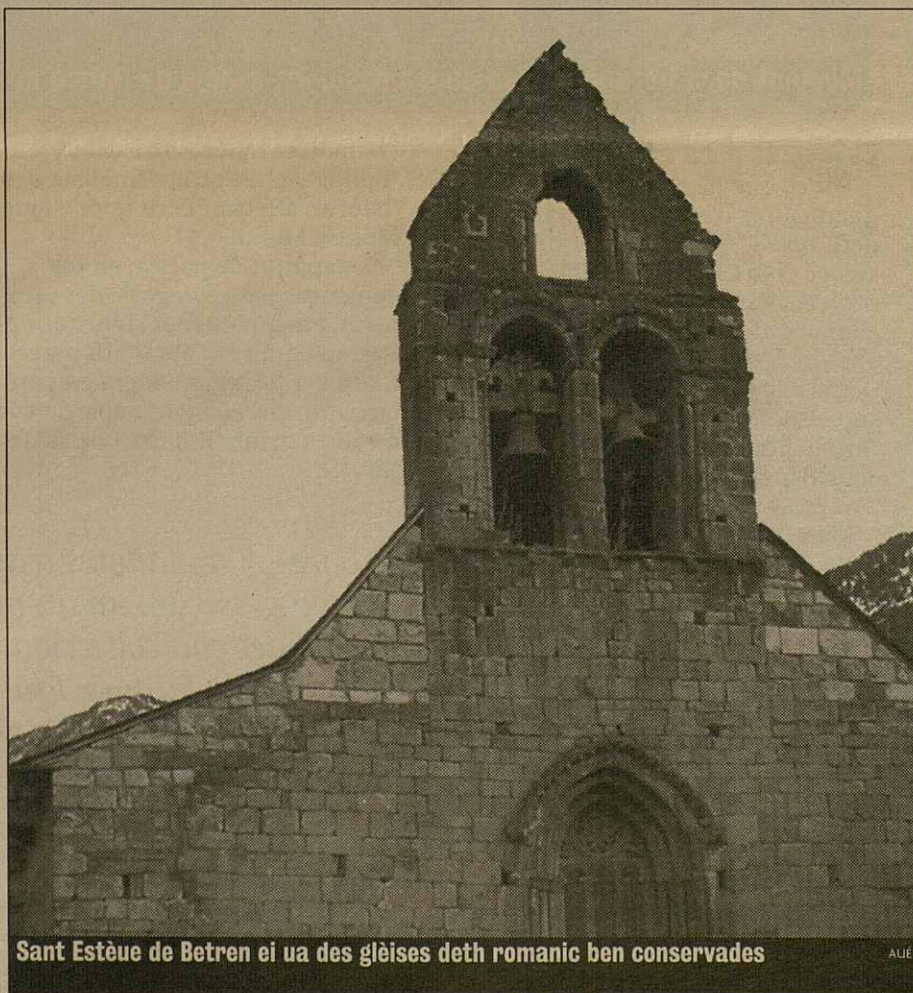
Primer estudi sistematic

Totun, eth primèr estudi sistematic realizat er an 1907 pera expedicion amiada per Josep Puig i Cadafalch, damb plans e fotografies, siguec decisiu entà poder auançar fòrça mès. Aqueth grop d'estudiosi permetec sauvar deth desconishement es glèises de Bossòst, Vilamòs, Mijaran, Casau, Gausac, Vielha, Escunhau, Arties, Unha e Salardú.

Mès, cau dèder, en linhas generals, qu'era Val d'Aran a demorat dehòra dera restauracion de monuments per part des institucions, exceptat quauquè cassi concrèts, coma son era glèisa d'Era Assumpcion de Maria de Bossòst e Santa Maria d'Arties. Açò signifie qu'ua màger part de bastisses religioses encara a es

Detalh dera portada dera glèisa de Betren

Sant Estèu de Betren ei ua des glèises deth romanica ben conservades

vièlhes caracteristiques deth romanica amagades o modificades pes diuerses reformes que s'an anat hènt pendent es segles.

Entre es glèises deth segle XI sonque Sant Miquèu de Vilamòs consèrve totes es caracteristiques originaus. Des autes, se consèrven parciaument en Sant Pèir d'Escunhau (era nau) e Santa Maria de Vilamòs (campanau e part dera nau).

Era glèisa d'Era Assumpcion de Maria ei er edifici mès caracteristic d'un tipe arquitectonic pròpi dera val, en quau se curbís era nau centrau damb vòutes de canon semicirculars e es lateraus damb vòutes de quart de cercle, totes reforçadas per arcs toraus.

D'autes glèises d'aguest tipe son es de Santa Maria d'Arties, Sant Fèlix de Vilac, Santa Eulària d'Unha e Santa Maria de Mijaran. D'autes plan ben conservades son Sant Blai de Les, Sant Miquèu de Vielha, Sant Estèu de Betren, Sant Martin d'Aubèrt e Sant Joan d'Arròs.

Era escultura ei plan abundosa en tota era comarca e se centre, basicament, enes batiaderes (se'n

TRYP
HOTELS

Royal Tanau

Carretera de Beret s/n
25598 BAQUEIRA
NAUT ARAN
Telèfon (973) 64 44 46
Fax (973) 64 43 44

Propietari:
JOSEP ALTADILL GONZALEZ

Establiment Gourmet
Pinxos - Tapes
Bodega (criances i reserves)
Productes de la Vall
Menjar preparat per emportar

Passeig dera Libertat, 5 • Vielha
Tel./Fax (973) 64 08 82
25530 VIELHA (LLEIDA)

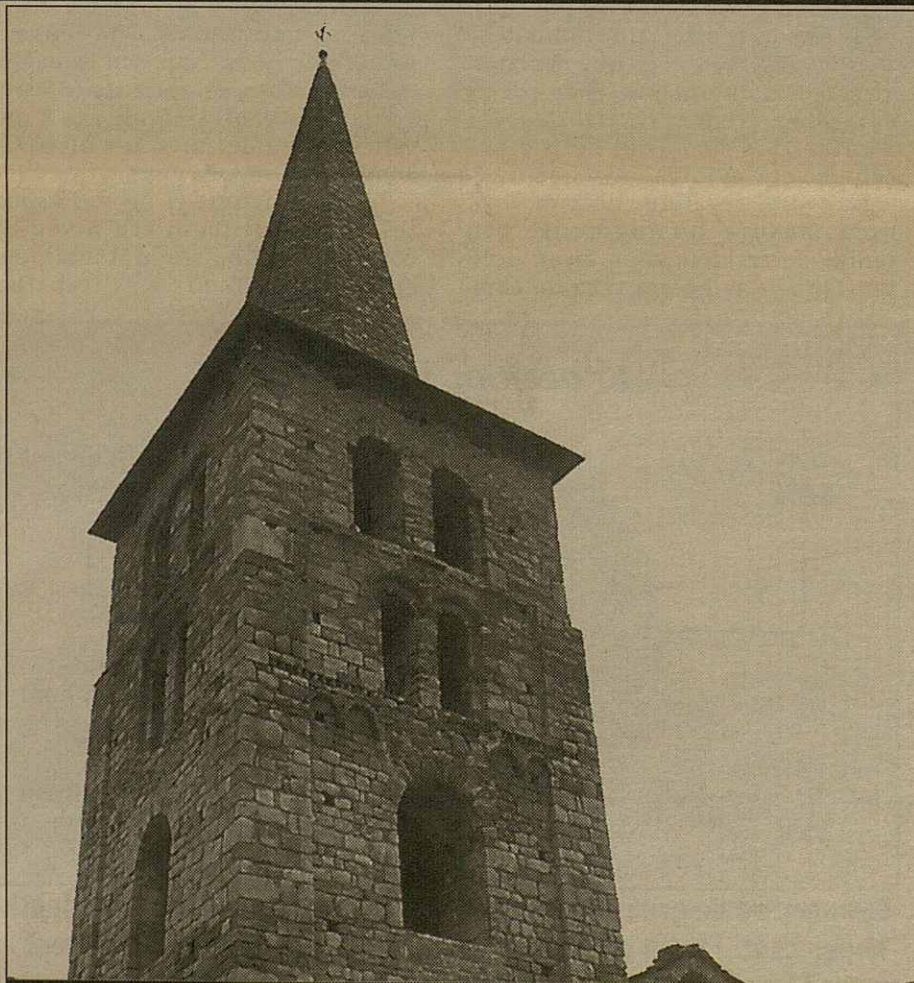
Era glèisa de Santa Maria de Bossòst deth segle XII, ei plaçada en centre deth pòble,

consèrven 19), enes aigua senhèrs (6) e enes portades.

D'entre aquestes destaque era de Sant Fèlix de Vilac presidida per ua figura esculpida deth Pantocràtor, entornejat pes simbèus des evangelistes. En conjunt, era òbra escultòrica presente ua grana rusticitat damb perviuença de formes antigues e, en quauqui cassi, ua relacion damb es comarques vesies deth punt d'enguarda iconografic. Ei eth cas concrèt deth crismon, o monograma deth nòm de Crist.

Lèu lèu totes es glèises auien imatges de Crist crucificat e dera Mair de Diu damb eth Hilh ena hauda. D'aquesta darrèra representacion sonque en demore ua, e se consèrve in situ, en Sant Andreu de Casau. Se'n coneish ua auta, que procedie de Santa Maria d'Arties, aué desapareishuda.

Des crucifixes sonque n'an arribat cinc enquias nòsti dies: Eth de Sant Tomèu de Casarilh e Santa Maria de Mijaran (toti dus en Musèu de Vielha), Sant Pèir d'Escunhau (que se consèrve en ua casa deth pòble), Santuari de Montgarri (en Musèu Frederic

Detalh deth campanau de Santa Maria, que pòirie èster anterior ath segle XII

Marès de Barcelona) e Sant Andreu de Salardú (se consèrve in situ). Aquesta darrèra se coneish popularament coma era Majestat de Salardú, encara que non n'ei.

Es unics fragments de pintura murau que se coneshen se consèrven en The Cloisters Museun de Naua York. Se tracte d'ua decoracion dera glèisa de Sant Estève de Tredòs, que siguec extrèta er an 1951. Presidis en centre dera decoracion era representacion dera Mair de Diu en majestat. A costat e costat i a es arcàngels Miquèu e Gabrièu e per dejós, d'ua mesura mès petita, es reis Mags.

Ua batiadera aranesa diferenta

Er edifici mès important dera arquitectura religiosa dera Val d'Ara ei era glèisa d'Era Assumpcion de Maria, en centre dera poblacion de Bossòst. Ei un edifici bastit a menjans deth segle XII encara qu'eth campanau poderie èster anterior ath bastiment dera nau actuau.

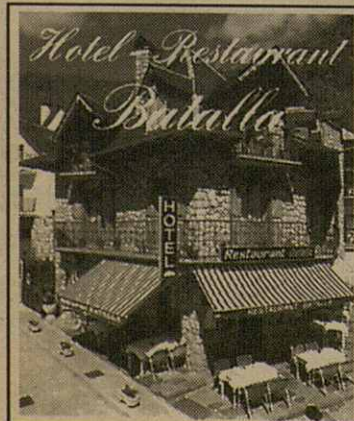
Plan ben conservada, a coma construccions semblantes es glèises de Santa Maria d'Arties e Santa Eulària d'Unha, en tot èsser aquestes darrèras, en un estat mès deficitari.

Cònte d'ua planta basilicau de tres naus acabades, ar èst, per absides semicirculars. Es naus son desseparades per quatre arcades que se sostien sus pilars circulars.

Era nau centrau ei caperada per ua vòuta de canon de mie punt e es lateraus per vòutes d'ua quart de cercle. Totes es naus son enhortides per arcs toraus. Vòutes d'un quart d'esfera curbissen es absides.

Ath delà d'un petit campanau d'espandanha que corone eth mur d'autant, i a un esvèlt campanau de tor, quadrangular, junhut ath mur deth nòrd. Cònte de tres pisi e ei coronat per ua nauta cubèrta piramidau.

En interior i a ua batiadera de pèira de finaus deth segle XII o prumèrs ans deth XIII. Ei diferenta des autes batiadares araneses peth hèt qu'era cuba ei gradonada e non emisferica e pr'amor e pr'amor qu'era superficia exteriora ei totaument lisa.

Habitacions:

- ★ Calefacció
- ★ TV color comandament a distància
- ★ Música quatre canals
- ★ Telèfon sortida directa exterior
- ★ Banys complets 1a qualitat
- ★ Tracte familiar

Tel. (973) 64 81 99 3 línies
Pref. França 00 34 73
Fax (973) 64 70 02

CATALUNYA RÀDIO

NAUT ARAN 98.4 BAISH ARAN 98.0

catalunya informació

NAUT ARAN* 98.4 BAISH ARAN* 98.0

RAC 105

NAUT ARAN 100.1

RÀDIO ASSOCIACIÓ DE CATALUNYA

CATALUNYA MÚSICA

NAUT ARAN 98.4 BAISH ARAN 98.0

* En desconexión entà era Val d'Aran programa MIDDIA ARANES des 12 a 13 ores e de 19 a 20 ores.

Carona enjós

Er occitan en perilh

Redaccion
VIELHA

Era lengua passe per uns moments força critics, coma se pòt veir en ua enquesta oficiau que ditz qu'entre er an 1991 e eth passat mes d'octobre eth percentatge de personas que diguien parlar er occitan a baishat deth 28 per cent ath 19 per cent. Eth hèt qu'aguesa lengua sigue parlada mès pera gent grana que pes joeni balharie un argument mès d'alarma.

Era "Region de Languedòc-Rosellon" ven de publicar ua enquesta damb er objectiu de dar a conèisher era situacion dera lengua Occitana enes sòns quate departaments : Aude, Lozère, Hérault e Gard.

Aguest estudi ei eth segon que se hè ena Region. Eth primèr que se hec, sus era situacion dera lengua occitana en aguest endret se dèc a conèisher en 1991, e mostraue ues estadistiques força mès positivies que aguestes deth darrèr informe.

Era enquesta s'a hèt sus ua mòstra de 999 personas sus un univèrs totau de 1.499.574 a on eth 48 per cent èren òmes mentre qu'era rèsta èren hemnes. Eth 57 per cent des personas enquestades digueren, que era sua infantesa l'auie passat en bèth lòc d'Occitània.

En tot comparar es dus estudis se pòt veir era importanta baishada que i a auut enes darrèr ans en nombre de gent que ditz que parle er occitan ena region. En 1991 eth percentatge ère d'un 28 per cent des enquestats. Ara per contra eth percentatge dera gent que ditz que parle era lengua ei deth 19 per

cent.

Tanpòc enes estadistiques se reflectís ua pujada per çò que hè ara comprenença der occitan. De sies ans en darrèr enquia ara s'a passat d'un 48 per cent a un 34 per cent.

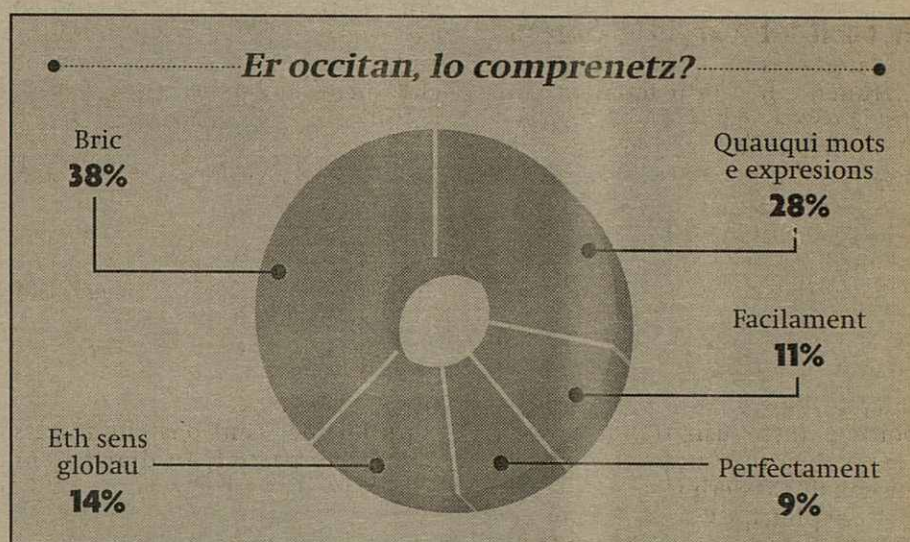
Ua lectura rapida d'aguesti percentatges comparatius, entre ua enquesta e ua auta, mos pòrte ara conclusion dera manca de transmission dera lengua de pares a hilhs. Per exemple, e coma donada significatiua, mos cau dider qu'en 1991 mès deth 20 % des joeni, diguien que comprenien er occitan. Ara aguest percentatge a baishat enquiath 12 per cent.

Es òmes e era gent grana

Ena darrèr enquesta ei curiós de veir, coma es òmes son es que diden que mès comprenen era lengua.

Tanben en informe se pòt veir, com ère de previer, qu'era gent de mès de 65 ans, son es que declaren en major nombre, que saben parlar er occitan. Eth percentatge de joeni d'entre 15 e 17 ans ei deth 0 per cent, çò que ei força preocupant.

Er estudi revalide coma ei òbvi, qu'a mesura qu'augmente eth temps de residència en airau occitan tanben ac hè era taxa de com-

Es percentatges merquen era manca de comprension dera lengua occitana. Un 38 per cent des enquestats diden non comprendre bric er occitan. Sonque eth 20 per cent an un coneishement bon dera lengua. Eth 14 per cent sonque coneish eth sens globau.

prehença dera madeisha lengua. Ara ora demòstre que son es pagesi (68 per cent), es retirats (55 per cent) e es professionaus (42 per cent) es que declaren un nivèu de comprèssion mès naut.

Totun, e aguest ei un des aspèctes que preocupen, eth nivèu de comprension baishe notablament entre es estudiants e es trabalha-

dors.

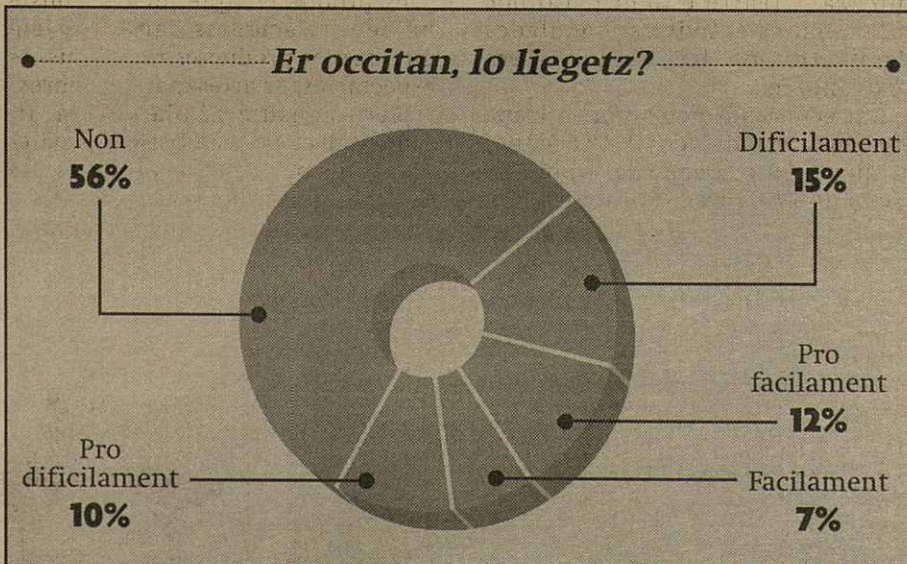
Per contra, a mesura que eth nivèu d'estudis ei mès naut, tanben augmente eth grad de coneishement der occitan. Cau rebrembrar qu'eth 91 per cent des personas que declaren comprèner ara perfeccion er idioma tanben lo parle.

Eth grad de lectura en occitan proporcione un aute motiu de jus-

En 1991, mès del 20 % des joeni, diguien que comprenien er occitan. Ara aquest percentatge a baishat enquiath 12 %

tificada alarma : Sonque un de cada dètz des enquestats ditz que lieg cada dia o soent en occitan. D'aguesti sonque era quatau part le sap escriuer.

Eth 44 per cent des personas enquestades declare que eth son pair e era sua mair saben parlar er occitan, un percentatge que non varie massa s'eth subjècte que s'interroge son es pairs-sénhers. Ei en cambi sonque un 9 per cent des pares demanats, declaren qu'es sons hilhs saben parlar er occitan.

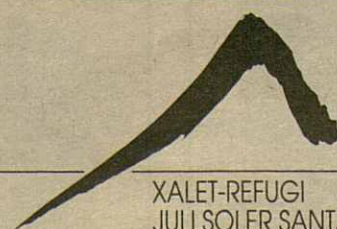

Eth nombre de gent que ditz que lieg er occitan sonque arrenh eth 19 per cent. Eth 10 per cent lieg pro dificilament. Eth 56 per cent no lieg jamès la lengua occitana.

GESVAL
Gestión Inmobiliaria del Valle

**COMPRA
VENDA - LLOGUER**

OPORTUNITAT
CASA ARANESA EN UNYA
200 m2/ 4 hab. / 2 banys
CUINA, MENJADOR-SALÓ
Preu: 20 milions ptes.

XALET-REFUGI
JULI SOLER SANTALÓ

• Dutxa i lavabo a totes les habitacions
• Servei de restaurant • Bar cafeteria • Menjars casolans
Carretera del Port, s/n - Tel. 973-64 50 16
25598 SALARDÚ - LLEIDA

GESTIARAN
GESTIÓN INMOBILIARIA

Ctra. Baqueira, s/n Ed. Cap d'Aran
ARTIES / 25599 (Lleida) BAQUEIRA / 25598 (Lleida)
Tel. 973-64 22 22 Tel. 973-64 44 66
Fax 973-64 22 23 Fax 973-64 43 66

**VENDA
TALLER
LLOGUER**

Pas d'Arro, 50
Tel. 64 18 86
25530 VIELHA

Garona enjós

Era meitat des demanats pensen qu'er occitan ei en retrocès

Aguesta grana diferéncia demòstre qu'ena actua generacion se produís un dramatic retrocès que son-que era educacion pòt arturar. Eth 53 per cent des demanats cren qu'er occitan ei en retrocès.

Er occitant e er ensenhament

Maugrat es resultats deth 97, que merquen eth delicat moment pèth que passe er occitan ena Region, er interès entà perfeccionar-se ena practica der occitan arrenh eth 25 per cent en cas des òmes, que mostren mès eth son interès qu' es hemnes qu'en aguest apartat se situen en un 18 per cent.

Es escoles passen per èster, segontes un de cada tres enques-tats, eth lòc entà potenciar er occi-tan ja que justament ei a on se poirien introduir traduccions de tèxtes de literatura occitana, en ensenhament deth francès.

A despriet qu'era situacion d'a-guesta lengua ei milhorabla, es enquesats se mostren fòrça posi-tius, dat que tres de cada quate persones pensen qu'er us der occi-tan associat ath francès, ei en un moment de desenvolupament.

Es persones qu'ac ven atau meten coma exemple eth bilingüisme tra-pat en: ena senhalisacion e era toponimia, en ensenhament, es diaris, o es comèrci entre d'auti. Es departaments que se mòstren mès negatius en aguest aspècte son Lozère e Hérault.

Motius d'esperança

I a un element positiu ath res-pecte : eth 20 per cent des persones que declaren comprèner quauques paraules occitanes volerien aprené-ne mès. En tot qu'eth 60 per cent veirie ben qu'es sons hilhs aprenes-sen occitan ena escola.

Totun un des trebucs a vèncer ei era febla consciéncia dera lengua pròpia. Ei atau que sonque eth 34 per cent des enquesats ditz qu'er

occitan ei er idioma dera zòna deth Lengadòc, en tot qu' eth 32 per cent en hè referéncia damb eth mot despectiu de *patois*.

Un des principaus obstacles tara recuperacion de quinsevolha len-gua ei era sua circoscripcion, en exclusiua, ath reïne deth folklore. Malurosament er occitan s'apròpe clarament ad aguesta situacion. Es enquesats relacionen er occitan damb es hèstes e es espectacles (30 per cent) e sonque un 18% damb era lengua.

Cultures regionaus

Encara que semble contradictòri ei justament eth nomenat Depar-tament de Lozère a on eth son sen-timent en vèrs ara lengua occitana ei mès arraïcat.

Un 34 per cent des enquesats diden que participan diàriament en activitats vinculades damb

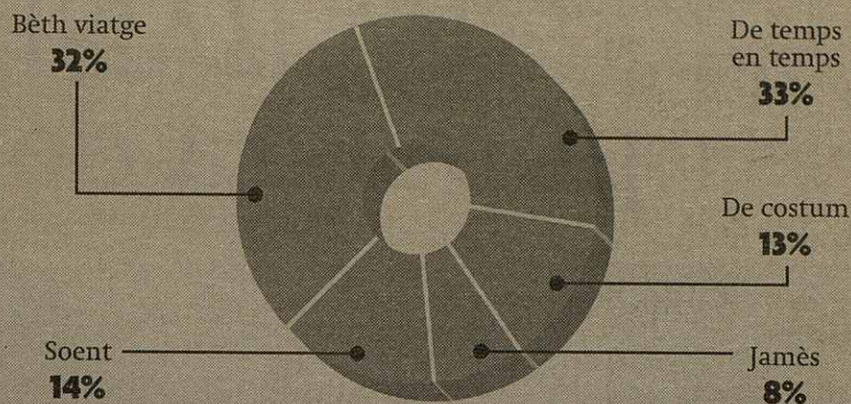
Eth 20% des persones que declaren comprèner quauques paraules dera lengua occitana e volerien aprené-ne mès

aguesta cultura.

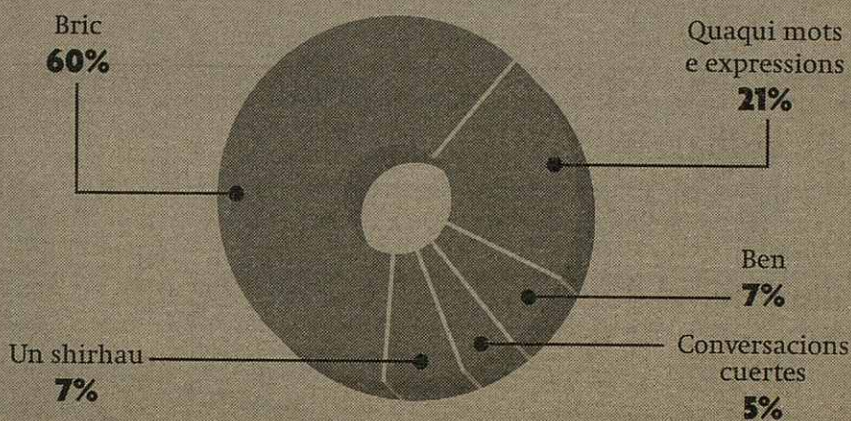
Ath laguens des activitats que pòden desvolopar, er informe en destaque quauques ues coma : es trobades e intercanbis que viren ath torn dera lengua, espectacles de supòrt as espectacles artistics de musica, teatre e dança. Tanpòc manquen es activitats vinculades damb eth mon dera codina e era gastronomia.

Era economia personau se trape tanben "afectada" damb er occitan, ja qu'un 16 per cent dera popula-cion interrogada declare auer gas-tat sòs damb aspèctes o productes vinculats ara cultura occitana.

Er occitan, lo parlatz?

Er occitan, lo sabetz parlar?

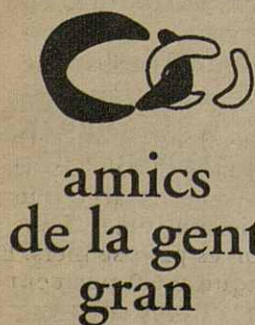
Sonque eth 13 per cent des enquesats, ditz que parle de costum er occitan. Es persones que reconeishen que le parlen prò ben arrenh eth 7%. Açò demòstre el pòc coneishement dera lengua. Era elaboracion des dades reduís el nombre de persones que par-len er occitan a un 19 per cent.

Es productes qu'è mès se consu-missen, relacionats damb era len-gua, son es productes regionaus, es espectacles, er artesanat e es libes.

S'eth consum ei plan destacat, tanben n' ei era estadistica que ditz qu'un 37 per cent des enquesats declaren conèisher a personatges o artistes que s'expressen en aguesta lengua.

En aguest aspècte es mès nomen-tats pera populacion son es cantai-res Martí o Patrick e es escrivans Y ves e Max Rouquette. Aude ei eth Departament a on aguest fenomèn ei fòrça mercat.

Mès dera meitat des enquesats diden conèisher personatges o artistes que s'expressen en era len-gua occitana.

**amics
de la gent
gran**

Ens van veure néixer.
Ens van cuidar de petits.
Ens van ensenyar a anar per
la vida amb el cap ben alt.
I ara, qui pensa en ells?

Necessitem la teva ajuda
per atendre gent gran
mancada d'afecte i sola.

Si vols col·laborar amb amics de
la gent gran envia els teus dona-tius a: Caixa de Catalunya
Compte núm. 2-277763 Agèn-cia 454

C/ Grassot 3, 1r. 08025 Barcelona
Tel. 207 67 73 - Fax 207 67 74

ETH GALIN REIAU

VAL D'ARAN

Artesania
Documentacion
Gastronomia
des Pirineus e dera Gasconha

Plaça dera Gleisa, 2 • 25530 Vielha • Val d'Aran
Tel. (973) 64 19 41

HORMARAN S.A.
HORMIGONS, ÀRIDS E EXCAVACIONS

Tels. 64 09 01 - 64 11 76 - C/ S. Jaime, 47-50
ARTIES 25599 VAL D'ARAN - LHEIDA

Ajuda'ns a ajudar

Càritas
Diocesana de Barcelona

Si vols col·laborar truca al 301 35 50 Plaça Nova, 1 - 08002 Barcelona

- Pista de Gel
- 2 piscines climatitzades
- Solàrium
- Gimnàs (fitness, cardiovascular)
- Sauna / Massatges / Raigs UVA
- Bar / Restaurant

Per a més informació:

Tel. 64 28 64 - Fax 64 28 75
Avda. Garona, 33 - 25530 VIELHA

LA SAMARRETA

TENDES ESPECIALITZADES EN ESTAMPACIÓ
DE SAMARRETES I PECES DE COTÓ
SERÀ EL TEU MILLOR RECORD O REGAL
DE LA TEVA VISITA A LA VAL D'ARAN

Avda. Pas d'Arro, 23 - Passeig dera Llibertat, 4
Centre Comercial Eth Palai de Gèu
(TRICOT) Avda. Castiero, 7 VIELHA

esports

"ERA BAISHADA" hèsta populara der esquí aupin

Dus esquiadores en un moment dera competicion dera passada edicion de "Era Baishada"

BAQUEIRA BERET

Silvia Puértolas
BAQUEIRA BERET

Era estacion d'esquí de Baqueira Beret torne a èster aué eth punt de trobada des aimants der esquí aupin.

Aguest maitin, ath torn de 430 participaires prenen part en ua naua edicion -era cincaudera tradicionau "Baishada".

Era baishada ei ua pròva ena

que i participen tant esquiadores coma snowboarders, e ei dubèrta entà toti aqueri que se i volguen apuntar. Era unica exigéncia entà

poder préner part en aguesta pròva, que'ei ua des mès populars der esquí deth país, ei era d'auer licéncia federatiua.

"Era Baishada" d'enguan, ei previst que comence entàs 9.30 ores deth maitin. Era prova se dispute enes categories de juve-

nils, seniors, veterans, d'elit e ena categoria de snowboard. Enguan tanben se harà ua classificacion per clubs d'esquí, e ath primèr club classificat se l'autrejarà un prèmi en metallec de 250.000 pessetes.

Sies quilomètres

Es participaires de "Era Baishada" auràn de recórrer un totau de sies quilomètres e gesen de dus en dus damb un temps de 40 segons de diferéncia entre parelha e parelha, segontes a informat era madeisha organizacion dera baixada.

Era pròva d'esquí cònte d'un totau de tres parts: ua primèra, un slalom en parallèl, dempús un miniquilomètre lançat d'uns cent mètres de long e entà acabar un supergigant de d'auti tres quilomètres que barrarà era baishada d'enguan.

Eth recorregut deth descens, que curbís tot eth desnivèu dera estacion anarà dera còta 2500 enquiara 1500, e ei era madeisha estacion d'esquí qui s'a encuedat dera sua organizacion.

Era Baishada, qu'ei afrairada damb era populara "Azzurrissimo", que se harà en Italia es dies 29 e 30 deth pròpleu mes d'abriu sage d'èster

consolidada ena sua cincau edicion, per part dera organizacion, coma era pròva mès populara deth calendari der esquí aupin, en tot èster equiparada per çò que hè a participacion ara ja tradicionau Marcha Beret.

Ambient de hèsta

Era Baishada non s'acabe dempús qu'es darrèri participaires crotzen era linha d'arribada. Ei alavetz quan era còta

1500 dera estacion servís de punt de trobada de toti eri.

A pè de pistes pòden dinar en ues carpes que s'abiliten especiaument entàs corredors, en tot que pòden visitar es dièrsi estands de demostracion de

materiau d'esquí. Enguan tanben ei prevista que se pòiran degustar productes artesanaus e tipics dera Val d'Aran.

Peth ser, era sala polies-

portiu de Salardú amassarà a toti aqueri que se i volguen apropar, ja que se i harà era entrèga des prèmis, e era hèsta continuarà amenisada pera orquèstra "Refrescos".

Era estacion d'esquí de Baqueira Beret ja ei acostumada a trobades populars ena nhèu, damb un important volum de persones per çò que hèr a participacion. e un bon nivèu de competicion.

Es 430 participaires que prenen part en aguesta edicion auràn de recórrer un totau de sies quilomètres. Era prova anarà dera còta 2500 enquiara 1500

cultura

Era glèisa de Santa Maria d'Arties, restaurada en un an

Silvia Puértolas
ARTIES

Ena glèisa de Santa Maria d'Arties an començat es òbres de restauracion e consolidacion dera bastissa, damb ues prospecions e cataments que se hèn en terren. Aguesti an de servir entà comprovar er estat en qué se trapan es fonaments. Dempús s'aurà de delimitar quina ei era milhor tecnica que s'a de hèr servir entà evitar qu'aguesti fonaments se poguen mauméter damb es trebalhs.

Es òbres que compden damb un pressupòst de 73 milions de pessetes, seràn finançades pera Conselheira de Cultura dera Generalitat, era Deputacion de Lhèida, eth Bisbat d'Urgel - propietari der edifici -, eth Conselh Generau, er ajuntament deth Naut Aran e era pedania d'Arties.

Era prumèra des dues fases de que còsten es trebalhs de restauracion dera glèisa, sonque manque er estudi que delimite er estat en qué se trape era estructura der edifici.

Dempús que s'age hèt aguest estudi se trebalharà ena consolidacion des murs e dera absida centrau, en çò que vrierie a èster era dusau fase des òbres, qu'ei prevista que comence en mes d'abriu.

Conservacion des pintures

Er interior dera glèisa ei ua des preocupacions immediates, per çò que s'an d'empuntalar es parets entà evitar qu'es colones se desestabilisen e entà garantir era conservacion des pintures, ja qu'en quauque cas se i an daurit henerècles.

Era Glèisa de Santa Maria d'Arties, qu'ei coneishut coma un des edificis mès valuosi deth romanic catalan, ei includida en catalòg des monuments istorics artistics nacionaus.

Santa Maria qu'a estat dubèrta

ath culte des sòns feligresi enquia que comencèren es òbres de restauracion, demorarà barrada ath public enqua qu'acaben es trebalhs. Es vesins deth pòble auràn de hèr us dera Glèisa de Sant Joan, que serà a on se haràn es misses pendent un an.

Es vesins d'Arties tostemp s'auien mostrat contraris a que se barrèsse

era glèisa, dempús qu'era Generalitat presentèsse un projècte a on se reflectie eth mau estat des colones der interior deth temple, damb un nivèu son nivèu d'inclinacion d'entre 10 e 28 centimètres respècte ar èish centrau, qu'amassa damb es henerècles des parets podien provocar que s'esbaussèsse eth tet. Ei per çò que s'aconselhaue eth sòn tanca-

ment.

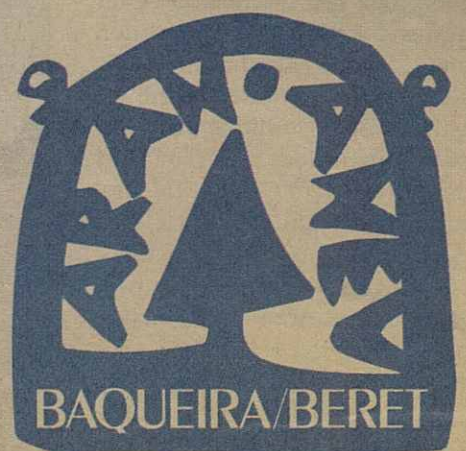
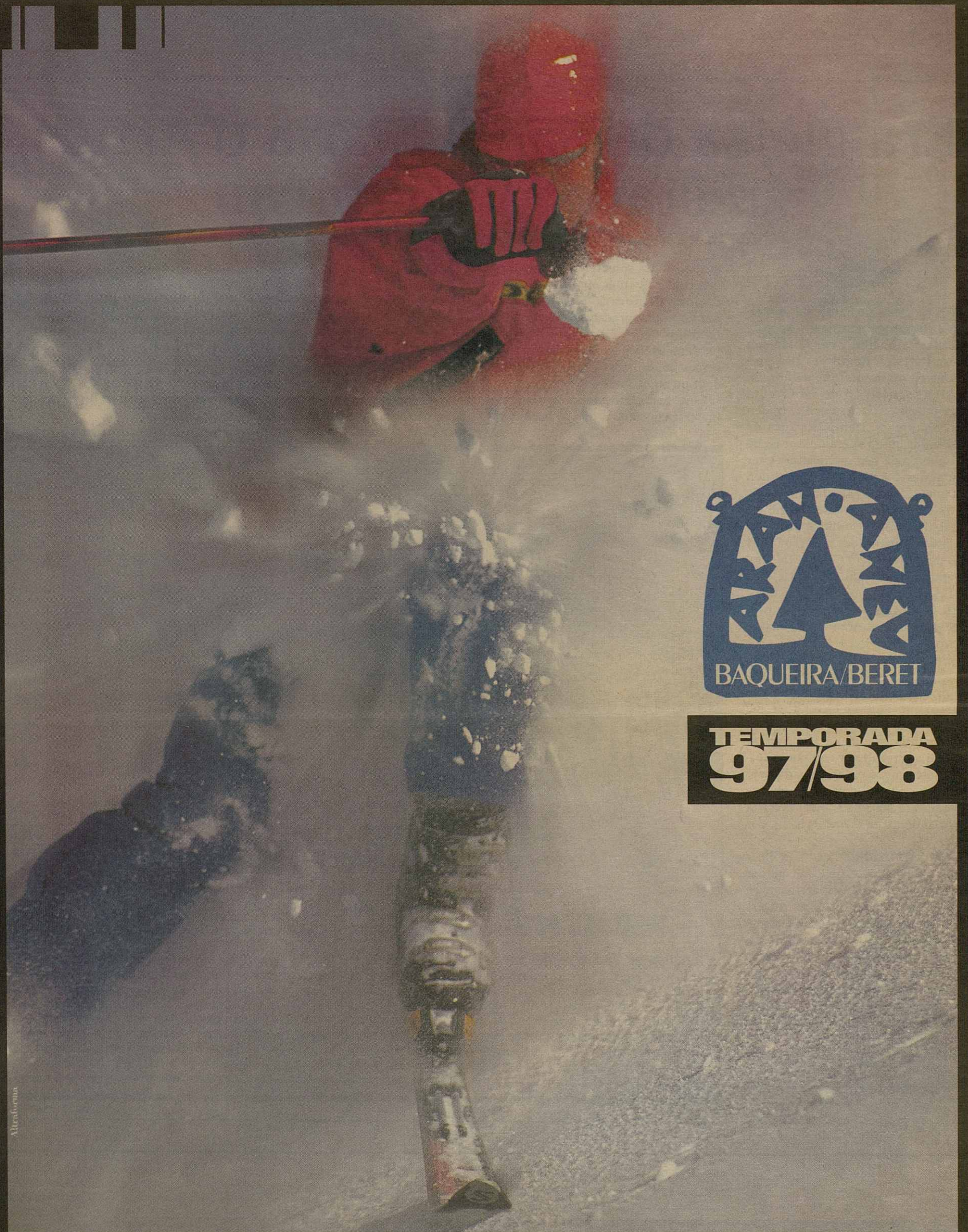
Era gent deth pòble non deishèc barrar era glèisa, en tot defèner era idia que se se barraue jamès se tornarie a daurir. Sonque er inici des òbres a servit entà convèncer as vesins que ben lèu se poirà tornar a celebrar missa en Santa Maria sense qu'aguesta patisque un esbaussament.

Acaben en Vielha es Jornades d'Arquitectes de Municipis. Aguestes jornades qu'an durat dus dies an auut coma objectiu principau establir un dialòg entre es representants des administracions e es arquitectes des oficines techniques municipaus. Era organizacion a corrut a cargue dera Agropacion d'Arquitectes ath Servici dera Administracion Publica (AASAP) e era Associacion Catalana de Municipis e Comarques (ACM). Tanben i an collaborat er ajuntament de Vielha-Mijaran, eth Colègi d'Arquitectes de Catalonha e eth Patronat de Torisme dera Deputacion. Enes taules redones que se heren ager destaquen tèmes coma era organizacion e gestion des oficines techniques, o es trebalhs a desvolopar pes arquitectes municipaus. Aué, era taula redona aurà coma tèma centrau eth futur dera profession. Aguestes jornades, se daràn per acabades ath torn de meddia en un acte qu'ei previst que sigue presidit per alcalde de Vielha Josèp Calbetó e peth president dera AASAP, Mariano Gomà.

Damb eth supòrt deth Conselh Generau d'Aran

**TEMPORADA
97/98**

Alfredoma

BAQUEIRA/BERET

CENTRAL DE RESERVES

Oficina de Baqueria Beret
Apartat 60 -25530 Vielha - Lleida
Tel. 973/64 44 55 • Telefax 973-64 44 88
Informació: 9 a 19 h.
Reserves: 9 a 13 h i de 15 a 19 h.
Informació permanent sobre
l'estat de la neu:
Tel. 973-64 50 62 i 64 50 52

Oficina de Barcelona
Passeig de Gràcia, 2, 1a planta 08007 BARCELONA
Tel. 93-318 27 76 - 93-302 78 12
Telefax 93-412 29 42
Informació i reserves:
De dilluns a divendres de 9 a 13.30 h i de 15.30 a 19 h.
Informació permanent:
Tel. 93-302 54 97

Oficina de Madrid
Hermosilla, 1 (cantonada Pg. de la Castellana)
28011 MADRID
Tel. 91-576 52 07 - 91-576 20 15 • Telefax 91-431 55 74
Informació i reserves:
De dilluns a divendres de 9.30 a 13.30 h i de 16 a 19.30 h.
Informació permanent:
Tel. 91-431 14 81

<http://www.baqueira.es>